

35/2010

A Levegő Munkacsoport állásfoglalása

A területek biológiai aktivitásértékének számításáról szóló 9/2007. (IV. 3.) ÖTM rendelet

módosításának szakmai egyeztetéséhez

A 2009. decemberben közzétett Munkaanyag egyes tételeivel kapcsolatban:

1. táblázat

BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK:

Az „Egyéb terület” kategória biológiai aktivitásértékkel való szerepeltetését ellenezzük.

Indoklás:

A definíció értelmezhetősége határtalan, és így, önmagában értelmetlen. Jelenthet akár teljesen burkolt területet is. Ezért visszaélésekre ad alkalmat, még az ajánlott 0,5érték is.

A „Nagy kiterjedésű sportolási célú területek” meghatározást kérjük kiegészíteni azzal, hogy: „abban az esetben, ha zöldfelülete legalább a terület 50 %-a”

Indoklás:

A „Kertvárosias lakóterület” szintén „3,0” biológiai aktivitásértékével így lesz arányos. (OTEK előírása a kertvárosias lakóterületek legkisebb kötelező zöldfelületi arányára vonatkozóan 50 %)

A jelen gyakorlatban előfordul, hogy ilyen területeken sportszarnokszerű beépítést terveznek a nagy kiterjedésű sportolási célú területekre, vagy olyan burkolatokat alkalmaznak, amelyeknek nincs biológiai aktivitásértéke, esetleg csak annyi, hogy valamennyire vízáteresztők.

Ha a zöldfelület aránya nem éri el az 50 %-ot, akkor javasoljuk az 1,5 értékmutatót.

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK:

A „honvédelmi, katonai, nemzetbiztonsági területek” gyakran Natura 2000-es védettség alatt állnak, ezen természetvédelmi értékű területek esetén javasoljuk a 8-as érték elfogadását. A nem védett területek esetén a félig természetes, gyakran cserjés gyepterületekre való tekintettel megfontolandó a javasolt 3-as érték növelése.

Az „Egyéb terület” értékének beállítását („3,0”) itt sem tartjuk indokoltnak, jelenthet akár burkolt felületet is. Visszaélésekre ad alkalmat. Minősítés a 2. táblázat szerint megoldható lenne.

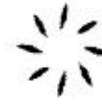
2. táblázat

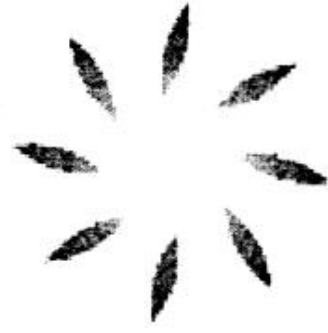
A különböző felületminőségek biológiai aktivitásérték mutatói (adott területhasználaton belüli differenciált számítás)

A „Tó, patak, folyó, mellékág, holtág, egyéb nyílt vízfelszín” biológiai aktivitásértéke kikötés nélkül nem számítható be az értékbe.

Indoklás:

- Feltétlenül a „természetes keletkezésű és burkolatlan mederben” jelzővel kellene ellátni ezt a kategóriát. Különösen a „tó”, tavak esetében szükséges a „természetes keletkezésű” jelző. Közismert tény ugyanis, hogy Pest megye déli részén „Az elmúlt évtizedek kavicsbányászatainak köszönhetően a térségben több, számottevő bányató alakult ki (az össz. nyílt vízfelület jelenleg már több, mint 2000 ha, összesen 65 működő kavics- és homokbánya található, több mint 4700 hektáron). A folyamat jelenleg is tart, hiszen több üzemelő bánya mellett újakat nyitnak, illetve újak nyitását tervezik. Az egyre növekvő számú kavicsbánya és a kialakuló bányatavak alapvetően és véglegesen megváltoztatják a táj arculatát, környezeti adottságait. A bányaművelés után

Levegő Munkacsoport

vissamaradó gödrökben lefolyástalan talajvíztó marad vissza. Ezáltal a tó a felszínről lefolyó szennyezéseket koncentrálna, öntisztuló képessége csekély. A terület vízháztartása szempontjából alapvető változás a nagy szabad vízfelület létrejötte, amely a párolgás miatt jelentős, állandó többlet-vízvesztésért jelent, így a tó jelentős vízszivó hatással is jelentkezik. A terület vízforgalmának megváltozása a víz mennyiségi, minőségi viszonyaira, az élővilág életfeltételeire is kihat.”

(Idézet a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség határozataiból)

„A mesterséges eredetű állóvizek sokban eltérnek az Alföldre jellemző természetes tavaktól. Felületükhöz mértén mélyek, a vízmélység olykor a harminc métert is eléri. A mederszélék a rehabilitációs utómunkálatokkal nem kezelt tavaknál, partszakaszoknál meredeken lejtenek, a gyorsan mélyülő víz ezért csak keskeny parti öv kialakulását teszi lehetővé. A víz kezdetben átlátszó, és az átlátszóság csak évek múlva, az eutrofizáció előrehaladtával csökken. Az éves vízszíntingadozás nem haladja meg a fél-egy métert, az elpárolgó víz oldalirányú talajvízarámlással pótlódik. A tavak mélyén a hőmérséklet alacsony, ekképp a hideg alsó vízréteg lehűti a felszínt. A kis felület/mélység arány miatt a hullámzás nem tudja átkeverni a felszíni és az alsóbb vízrétegeket, ezért a tófenéki, profundális régió hideg vize gyakran élesen elkülönül a felszíni vízrétegektől...”

„Az újonnan kialakított tavak vize szerves anyagokban rendszerint szegény (oligotróf). A bányatavak vizének szervesanyag-gyapodása a természetes vizgyűjtővel bíró, ezért lefolyó felszíni vizekkel is táplált természetes tavakéhoz képest elég lassú maradhat, ha csekély felszíni bemosódás, valamint döntően csapadékból és szűrt talajvízből ered a vízutánpótlás.

A természetestől eltérő környezeti adottságok miatt a kavicsbánya tavakban spontán kialakuló életközösség általában széles ökológiai tűrőképességű, sokféle élőhelyhez alkalmazkodni képes fajokból áll, de biológiai sokféleségében és értékében meg sem közelíti a zavartalan, természetes alföldi vizek élővilágának természetvédelmi jelentőségét.”

(Idézet Sipos László „Terpeszkedő bányatavak” című cikkéből - Természetbúvár 2006/4.)

Veszélyes lenne a nem természetes keletkezésű tavak biológiai aktivitásértékét „7”-nek meghatározni, amikor a „Szántó terület” csak „3” értéket kapott a táblázatokban.

Ugyanis, legtöbbször „Szántó” területet szemelnek ki a kavicsbánya vállalkozók bányanyitási célra. Az ilyen besorolású földeken is igen hasznos gazdálkodást folytathatnak a tulajdonosok, a föld termőképességétől függően különböző haszonnövények és zöldségtermesztés is lehetséges. A termőföld fogyása a kavicssteraszokon fekvő térségekben már így is kritikus mértékű, nem szabad rendeletbe foglalt érték megállapítással elősegíteni ezt a tendenciát!

A mesterséges eredetű, burkolt medrű vízfelületek esetén javasoljuk a 3-as értéket.

Fentiek és a többi tétel vonatkozásában kialakuló szakmai vitában Pál János agrárművek munkatársunk képviseli a Levegő Munkacsoport véleményét.

Budapest, 2010. február 1.

Horváth Zsolt
igazgató

Schmier Mária
elnökhelyettes

